

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16410/2024
16.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Константин Ранков, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1121/24 од 24.04.2024. године, у седници одржаној 16.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА се као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1121/24 од 24.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П 834/2023 од 13.12.2023. године, усвојен је тужбени захтев и обавезана је тужена да исплати: тужиоцу АА износ од 228.966,00 динара на име главнице са законском затезном каматом од 07.12.2006. године до исплате, тужиоцу ББ износ од 355.489,00 динара на име главнице са законском затезном каматом од 07.12.2006. године до исплате и тужиоцу ВВ износ од 127.243,00 динара на име главнице са законском затезном каматом од 07.12.2006. године до исплате, као и да им солидарно надокнади трошкове парничног поступка у износу од 216.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1121/24 од 24.04.2024. године, усвојена је жалба тужене и преиначена првостепена пресуда, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена Република Србија да исплати тужиоцу АА износ од 228.966,00 динара на име главнице са законском затезном каматом од 07.12.2006. године до исплате, тужиоцу ББ износ од 355.489,00 динара на име главнице са законском затезном каматом од 07.12.2006. године до исплате и тужиоцу ВВ износ од 127.243,00 динара на име главнице са законском затезном каматом од 07.12.2006. године до исплате, као и трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате, те су обавезани тужиоци да туженој солидарно исплате на име трошкова парничног поступка износ од 11.250,00 динара и на име трошкова жалбеног поступка износ од 27.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23-др.закон), Врховни суд је нашао да је ревизија тужилаца дозвољена, али да није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су бивши радници ДОО „Ипок“ Зрењанин, које предузеће тужиоцима и осталим радницима није исплаћивало лични доходак месецима пре отварања стечаја над предузећем, који је отворен решењем Трговинског суда у Зрењанину Ст. 4/2006. Тужиоцима су закључком о коначној табели потраживања од 12.6.2006. године призната потраживања према стечајном дужнику. Тужиоци су на основу јавног позива привредног друштва „Банат семе“ АД Зрењанин, који је вршио стицање власништва на капиталу стечајног дужника ДОО „Ипок“ Зрењанин кроз стечајни поступак, закључили уговоре о уступању признатих потраживања, јер је претходно радницима дато упозорење да ко не уступи потраживање наведеном пријемнику неће моћи да се врати на посао. Дана 07.12.2006. године тужиоци су закључили наведене уговоре о уступању признатих потраживања и то за накнаду од 30% утврђених потраживања. Решењем Трговинског суда у Зрењанину Ст 4/2006 од 27.12.2006. године дозвољено је ступање у стечајну ствар АД „Банат семе“ Зрењанин на место поверилаца и то разлучних поверилаца и поверилаца 2. исплатног реда као стечајних поверилаца од броја 1 до броја 448, бивших запослених радника стечајног дужника ДОО „Ипок“ Зрењанин. Овде тужиоци су пред Привредним судом у Зрењанину водили поступак против „Банат семе“ АД у стечају Зрењанин и ДОО „Ипок“ у стечају Зрењанин ради поништаја уговора о уступању потраживања, али је пресудом тог суда П 131/12 од 15.1.2013. године одбијен њихов тужбени захтев. Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2013/13 од 30.1.2014. године преиначена је наведена првостепена пресуда од 15.1.2013. године и утврђено је да су ништави уговори о уступању потраживања. Пресудом Привредног суда у Зрењанину П 31/14 од 29.5.2015. године, која је потврђена пресудом Привредног апелационог суда у Београду Пж 5983/15 од 25.12.2015. године, утврђено је као основано потраживање тужиоца АА у износу од 235.385,77 динара, тужиоца ББ у износу од 363.318,83 динара и тужиоца ВВ у износу од 133.025,08 динара. Када су пресудом уговори о уступању потраживања проглашени ништавим, „Банат семе“ је тужио овде тужиоце ради исплате износа које су добили по члану 3. тих уговора (30% од признатих потраживања у стечајном поступку), али је тај тужбени захтев правноснажно одбијен. Са рачуна „Ипок“ ДОО у стечају, из стечајне масе исплаћени су следећи износи: тужиоцу АА износи од 3.102,94 динара и 3.216,39 динара, тужиоцу ББ износи од 2.864,69 динара и 4.964,51 динара и тужиоцу ВВ износи од 3.964,78 динара и 1.817,70 динара. Када се за наведене исплаћене износе умање утврђена потраживања тужилаца остаје за исплату тужиоцу АА износ од 229.066,44 динара, тужиоцу ББ износ од 355.489,63 динара и тужиоцу ВВ износ од 127.242,60 динара. Решењем АПР од 17.12.2018. године по службеној дужности избрисан је „Ипок“ ДОО Зрењанин у стечају, јер је поступак стечаја закључен решењем Привредног суда у Зрењанину Ст 143/11 од 15.6.2018. године.

„Банат семе“ је кроз стечајни поступак стекло власништво на капиталу „Ипок“ ДОО од 70,89%, на начин што је уз дисконт купио потраживања радника „Ипок“-а. Та куповина потраживања је била пре усвајања плана реорганизације који је спроведен путем фирми „Табако“ и „Агрокоп“, путем организованог криминала од стране ГГ, ДД, ЂЂ и других, поводом чега су вођени кривични поступци.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања да тужиоцима није исплаћено у целости њихово потраживање по основу зараде, које су као бивши радници „Ипок“ ДОО Зрењанин пријавили у вођеном стечајном поступку над овим привредним друштвом, првостепени суд је усвојио њихов тужбени захтев за накнаду штете у висини утврђених потраживања умањених за делимичне исплате, заснивајући одговорност тужене Републике Србије на одредби члана 172. став 1. Закона о облигационим односима и члана 60. став 4. Устава Републике Србије, уз образложење да би утужена потраживања из радног доноса тужиоци у целости наплатили да није било неправилног и незаконитог рада државних органа у поступку стечаја.

Другостепени суд није прихватио правно становиште првостепеног суда да има основа за накнаду тражене имовинске штете од тужене по члану 172. Закона о облигационим односима, сматрајући да тужиоци нису доказали одговорност тужене и постојање узрочно-последичне везе између незаконитог или неправилног рада органа тужене и штете за коју тврде да су претрпели, а која представља неисплаћене износе потраживања тужилаца које су пријавили у стечајном поступку против предузећа у коме су били запослени и над којим се водио стечајни поступак. Такође, према становишту овог суда, тужиоци су у складу са одредбама Закона о заштити права на суђење у разумном року имали могућност да током трајања стечајног поступка истакну приговор ради убрзања поступка, па тек уколико се евентуално утврди повреда права тужилаца на суђење у разумном року у стечајном поступку и Привредни суд у Зрењанину не предузме одговарајуће мере по том питању, могли су евентуално тражити накнаду имовинске штете коју трпе због дугог вођења стечајног поступка у посебном парничном поступку. Из тих разлога је овај суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужилаца као неоснован.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Устаљена је пракса Европског суда за људска права да је држава одговорна за накнаду штете због неизвршавања правноснажних судским пресуда у ситуацијама када је прекршено право на правично суђење из члана 6. став 1. Европске конвенције о људским правима. У циљу заштите уставом гарантованог права на правично суђење, усвојен је и Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр. 40/2015 и 92/2023). Према члану 31. овог закона, странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у року од годину дана од када је стекла право на правично задовољење (став 1). Према одредби из става 2. истог члана, поред одредаба закона којим се уређују облигациони односи, суд примењује и мерила за оцену трајања суђења у разумном року (члан 4), док је према одредби из става 3. истог члана одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року објективна.

Према закључку усвојеном на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 02.11.2018. године, Република Србија одговара за стварно

претрпљену материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања али само запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. Наведени правни закључак је допуњен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 27.09.2019. године тако да у погледу извршних дужника који не спадају у напред наведену категорију, већ се ради о физичким лицима или правним лицима која нису основана на бази друштвеног или државног капитала, свакако је нужно утврђивати узрочно-последичну везу између повреде права на суђење у разумном року и ненаплаћеног потраживања, те утврђивати да је управо искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда. Нужно је доказати да је дужник у тренутку покретања поступка за наплату имао довољно новчаних средстава у имовини и да је поштујући редослед исплате поверилац могао да се наплати да је суд ефикасно поступао и предузимао делотворне радње у циљу наплате.

Утврђеном повредом права на суђење у разумном року тужиоци би стекли право да захтевају од тужене накнаду материјалне штете у висини ненаплаћених потраживања из радног односа у стечајном поступку. Међутим, у ситуацији када претходно није утврђена повреда права тужилаца на суђење у разумном року у стечајном поступку, правилан је чињенично-правни закључак другостепеног суда да тужиоци нису пружили доказе о узрочно - последичној вези између поступања органа који су водили тај поступка и проузроковане штете тужиоцима.

Одлука Уставног суда на коју се позивају ревиденти (Уж 4620/2010 од 13.02.2013. године) није од утицаја на доношење другачије одлуке у овој парници, из разлога што су том одлуком поништене судске одлуке донете у парничним поступцима по тужбама других бивших запослених стечајног дужника „Ипок“ ДОО Зрењанин за утврђење ништавности уговора о уступању признатих потраживања коју су закључили са „Банат Семе“ АД Зрењанин. Чињеница да је у тој одлуци изричито наведено да су уговори о уступању потраживања ништави јер су противни јавном поретку и да уступање зараде уз накнаду која је нижа од те зараде представља недозвољено одрицање од права на правичну накнаду за рад не утиче на правилно становиште другостепеног суда да тужиоци у овој парници нису доказали узрочно-последичну везу између штете коју потражују и незаконитог и неправилног рада надлежних органа тужене у ситуацији када није утврђена повреда права тужилаца на суђење у разумном року у вођеном стечајном поступку над стечајним дужником са већинским државним капиталом у складу са Законом о заштити права на суђење у разумном року.

Из изложених разлога, нису основани ревизијски наводи тужилаца о погрешно примењеном материјалном праву.

Зато је Врховни суд, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка

**Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**